

Atraskime senuosius sodus ir parkus Lietuvoje bei Latvijoje

Senąsias sodo, daržo ir dekoratyvinių augalų veisles kultivuojantys objektai yra gamtinis ir kultūrinis paveldas, o pritaikius šiuos objektus turistams, rinkai siūlomos naujos kryptys ir idėjos kelionėms.

Lietuvos agrarinių ir miškų mokslo centro (LAMMC) Sodininkystės ir daržininkystės instituto Babtuose inicijuotas projektas „Senujų sodo, daržo ir dekoratyvinių augalų atgimimas: Paveldo sodų turas“ jau artėja prie pabaigos. Projekto, kurio partneris yra ir Lietuvos kaimo turizmo asociacija (LKTA), tikslas buvo padidinti autentiškų sodo, daržo ir dekoratyvinių augalų kolekcijas, kelti gamtinio ir kultūrinio paveldo objektų patrauklumą, prieinamumą. Sodininkystės ekspertai iš Lietuvos ir Latvijos padėjo atpažinti išlikusių senujų veislių augalus ir kartu su turizmo ekspertais išrinko 53 lankomus objektus, kuriuose dar yra išlikę tradicinių veislių pavyzdžių.

Lietuvoje identifikuotos 25 istorinių sodo, daržo ir dekoratyvinių augalų auginimo vietos ir augintojai, puoselėjantys senujų veislių išsaugojimą. LAMMC Sodininkystės ir daržininkystės institutas padėjo jiems nustatyti veislių tapatybę, suteikė auginimo ir priežiūros technologinių patarimų, pasidalino tradicinių veislių augalų pavyzdžiais. Pats institutas irgi papildė savo sodo kolekciją ir pasodino senujų augalų darželius, kurie bus naudojami edukacijai ir mokslui. Projekte dalyvavusi prof. T. Ivanausko „Obelynės“ sodyba (Kaunas) mokslininkų pagalba sutvarkė savo paveldo sodų kolekciją.

Senosios sodo ir daržo augalų veislės taip pat sudomino mokslo įstaigas, kurios pradėjo ir toliau tęs veislių ir vaisių kokybės tyrimus, nustatant jų išskirtinę vertę žmogaus sveikatai. Kadangi projektas apima ne tik senujų veislių populiarinimą, bet ir užaugintų produktų perdirbimą, mėgstantiems šeiminkauti virtuvėje siūlome atrasti naujus skonius ir gaminimo būdus.

Lietuvos ir Latvijos kaimo turizmo asociacijos buvo atsakingos už naujo turizmo produkto – *Paveldo sodų* sukūrimą, rinkodarą ir pristatymą rinkai. Parengti 7 maršrutai keliautojams, supažindinantys su projekto eigoje išrinktais vertingais objektais. Visus objektus peržiūrėti galite partnerių svetainėse <https://www.atostogoskaime.lt/lankyimos-vietos/paveldo-sodai/> ir <https://www.celotajs.lv/heritagegardens>. Tiems, kurie mėgsta savo keliones planuoti patys, išleistas žemėlapis „Paveldo sodai“.

Didelis susidomėjimas projekto rezultatais džiugina projekto partnerius, kelionių agentūros jau pradeda įtraukti mūsų siūlomus objektus į savo maršrutus, o mes raginame keliauti po Lietuvą ir jos regionus, kol dar turime ką pamatyti, atrasti ar paragauti.

LKTA prezidentas Linas Žabaliūnas, el. p. linas@atostogoskaime.lt, tel. Nr. +370 614 20339

Projektą „Senujų tradicinių sodo, daržo ir dekoratyvinių augalų atgimimas: Paveldo sodų turas“ (Heritage gardens, LLI-181) finansuoja 2014-2020 m. Interreg V-A Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programa. Visas projekto biudžetas – 830 733 Eur, iš jų Europos regioninės plėtros fondo bendrasis finansavimas – 706 123 Eur.

